

Тема 9. Документування аудиту основних засобів

Метою аудиту основних засобів є встановлення доцільності, достовірності і законності здійснених операцій з надходження та вибуття основних засобів підприємства і правильності їх відображення в обліку.

Завдання проведення аудиту основних засобів: оцінити стан операцій аналітичного та синтетичного обліку надходження та вибуття основних засобів, які здійснювало підприємство за період, що перевіряється; виконати перевірку правильності та своєчасності відображення в обліку надходження та вибуття основних засобів; здійснити перевірку порядку ведення обліку надходження та вибуття основних засобів, згідно до вимог нормативних документів.

Анкету внутрішнього контролю основних засобів подано в таблиці 9.1.

Таблиця 9.1 – Анкета внутрішнього контролю операцій основних засобів

№	Зміст питання	Варіанти відповіді			
		Інформація відсутня	Так	Ні	Примітки
1	2	3	4	5	6
1	Скільки років Ви працюєте на підприємстві?				
	0-1				
	1-5				
	5 і більше				
2	Надходження основних засобів на підприємство оформляється: - прибутковим ордером; - товарно-транспортною накладною; - Актом прийому-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів» за формою ОЗ-1?				
3	Хто повинен підписувати ОЗ-1: – керівник; – головний бухгалтер; – одержувач; – керівник комісії?				
4	Чи закріплені основні засоби за матеріально – відповідальними особами у місцях їх експлуатації?				
5	Чи присвоюється кожному об'єкту основних засобів інвентарний номер, який зберігається за цим об'єктом протягом усього періоду його експлуатації?				
6	Чи ведеться на підприємстві аналітичний облік основних засобів по кожному об'єкту за допомогою карток обліку руху основних засобів?				
7	Хто встановлює реальну вартість основних засобів: – комісія, призначена керівником; – головний інженер; – головний бухгалтер; – інвентаризаційна комісія?				
8	На якому рахунку обліковуються основні засоби: - 20; - 10; - 12; - 28.				
9	Чи є на підприємстві наказ про облікову політику?				
10	Як відображається в обліку надходження основних засобів від постачальника: - Д-т 152 К-т 685 - Д-т 152 К-т 631				

	- Д-т 152 К-т 361				
11	Як відображаються в обліку витрати на транспортування основних засобів: - Д-т 152 К-т 685				
	- Д-т 10 К-т 152				
	- Д-т 641 К-т 685				
12	Як відображається введення в експлуатацію об'єкта основних засобів: - Д-т 152 К-т 10				
	- Д-т 152 К-т 131				
	- Д-т 10 К-т 152				
13	Первісна вартість основних засобів, створених господарським способом: - дорівнює справедливій вартості;				
	- дорівнює залишковій вартості;				
	- визначається як сума витрат, безпосередньо пов'язаних із їх створенням?				
14	На якому рахунку обліковується «Капітальне будівництво»: - 152				
	- 154				
	- 151				
15	Як ведеться облік основних засобів: - вручну;				
	- автоматизовано;				
	- комбіновано?				
16	Як відображається отримання об'єкта основних засобів як внесок до статутного капіталу? - Д-т 46 К-т 152				
	- Д-т 152 К-т 46				
	- Д-т 153 К-т 46				
17	На якому рахунку обліковуються «Транспортні засоби»? - 104				
	- 107				
	- 105				

Наступним етапом після одержання, в процесі попереднього планування даних про підприємство, та проведення анкетування співробітників із зазначеної теми, аудитор приступає до розробки загального плану аудиту основних засобів (табл. 9.2). План аудиту містить характер, час та обсяг аудиторських процедур, які будуть здійснені співробітниками аудиторської фірми для отримання аудиторських доказів. Аудит основних засобів підприємства авторами рекомендується проводити в кілька етапів.

Таблиця 9.2 – Загальний план проведення аудиту основних засобів

Етап аудиторської перевірки	Завдання	Аудиторські процедури	Термін проведення	Виконавці
1	2	3	4	5
Підготовчий	Планування аудиторської перевірки надходження основних засобів, проведення тестів внутрішнього контролю. Складання програми аудиту надходження основних засобів	Опитування й тестування персоналу; вивчення матеріалів попередньої перевірки та спостереження		

Основний	<p>Впевнитись у наявності основних засобів, прийнятих до обліку</p> <p>Впевнитись у правильності віднесення активів до основних засобів</p> <p>Впевнитись в правильності оцінки основних засобів при надходженні</p> <p>Впевнитись у правильності віднесення основних засобів до відповідних субрахунків</p> <p>Впевнитись у правильності оформлення первинних документів з основних засобів</p> <p>Впевнитись у правильності складання Балансу з обліку основних засобів</p> <p>Впевнитись в правильності, повноті та своєчасності обліку надходження основних засобів</p> <p>Впевнитись у правильності встановлення строку корисного використання об'єктів основних засобів</p> <p>Впевнитись у правильності кореспонденції рахунків з основних засобів</p>	<p>Фактична перевірка надходження основних засобів</p> <p>Перевірка правильності відображення вартості основних засобів у Балансі</p> <p>Проведення підрахунків та співставлення даних аналітичного та синтетичного обліку надходження основних засобів з даними рахунків Головної книги</p> <p>Перевірка правильності віднесення надходження основних засобів на відповідні рахунки обліку</p>		
Заключний	<p>Підготовка та складання аудиторського звіту та ознайомлення зі звітом керівництва</p> <p>Виявлення слабких ділянок обліку надходження основних засобів та впровадження процедур покращення обліку</p>	<p>Обробка отриманих даних в ході перевірки шляхом систематизації отриманої інформації</p>		

Програму аудиту основних засобів наведено в таблиці 9.3.

Для вирішення поставлених завдань аудиту основних засобів пропонуємо робочі документи аудитора, які на думку авторів стануть обґрунтованими доказами якісного проведення аудиту основних засобів.

Таблиця 9.3 – Програма аудиту основних засобів

№ з/п	Мета	Критерії якості	Перелік аудиторських процедур	Аудиторські докази	Метод перевірки	Код робочого документу	Термін проведення	Виконавець	Примітки
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Впевнитись у наявності основних засобів, прийнятих до обліку	А, Б, Г, Є, Е	Вибіркова інвентаризація основних засобів	Інвентаризаційні відомості, описи, інвентарні картки	Співставлення, спостереження, документальна перевірка	ОЗ-1			
2.	Перевірити правомірність віднесення активів до основних засобів	Б, Г	Визначення правомірності віднесення активів до основних засобів	Наказ про облікову політику, розрахунки первісної вартості основних засобів	Документальна, нормативно-правова, аналітична перевірка	ОЗ-2			
3.	Впевнитись в правильності оцінки основних засобів при надходженні	Б, Г	Перевірка оцінки основних засобів	Наказ про облікову політику, розрахунки первісної вартості основних засобів	Документальна, нормативно-правова, аналітична перевірка	ОЗ-3			
4.	Впевнитись у правильності віднесення основних засобів до відповідних субрахунків	А, Б, В, Г, Д	Перевірка правильності віднесення основних засобів до субрахунків	Наказ про облікову політику, План рахунків бухгалтерського обліку	Документальна, по суті, арифметична, вибіркова	ОЗ-4			

Продовження таблиці 9.3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
5.	Впевнитись у наявності та правильності заповнення первинних документів з обліку надходження основних засобів	А, Б, Г, Е	Перевірка наявності та правильності заповнення первинних документів, використання затверджених типових форм	Акти приймання-передачі основних засобів інвентарні картки, описи	Документальна, нормативно-правова, співставлення, арифметична перевірка	ОЗ-5			
6.	Впевнитись у правильності складання Балансу з обліку основних засобів	А, Б, Г, Е	Перевірка правильності складання Балансу	Баланс	Документальна, арифметична, співставлення	ОЗ-6			
7.	Впевнитись у повноті відображення в обліку надходження основних засобів та відповідності даних регістрів аналітичного та синтетичного обліку даним рахунків Головної книги	Б, Г, Е	Проведення підрахунків та співставлення даних аналітичного та синтетичного обліку надходження основних засобів з даними рахунків Головної книги	Регістри обліку, Головна книга	Арифметична перевірка, співставлення	ОЗ-7			
8.	Впевнитись у правильності встановлення строку корисного використання об'єктів основних засобів	Б, Г, Е	Перевірка правильності встановлення строку корисного використання об'єктів основних засобів	Наказ про облікову політику інвентарні картки, описи, акти	Арифметична перевірка, співставлення	ОЗ-8			
9.	Перевірити кореспонденцію рахунків та впевнитись у правильності відображення надходження основних засобів на рахунках	А, Б, Г	Перевірка правильності віднесення надходження основних засобів на відповідні рахунки обліку	Відомості, Ж-4 облікові регістри	Документальна, нормативно-правова, аналітична перевірка	ОЗ-9			

Критерії якості аудиторської перевірки: наявність - А; правдивість – Б; права та зобов'язання – В; повнота – Г; вимірювання – Д; оцінку вартості – Е; подання і розкриття – Є.

Питання для самоконтролю

1. У чому полягає мета аудиту основних засобів?
2. У чому полягають завдання проведення аудиту основних засобів?
3. Які елементи є складовими форми анкети перевірки основних засобів?
4. З яких складових складається форма загального плану проведення аудиту основних засобів?
5. Які структурні елементи має програма аудиту основних засобів?